

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DEPARTAMENT NAUKI OŚWIATY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO

KNO.430.008.2019

Nr ewid. 133/2019/P/19/001/KNO

Informacja o wynikach kontroli

WYKONANIE BUDŻETU PAŃSTWA W 2018 R. W CZĘŚCI 30 – OŚWIATA I WYCHOWANIE

Warszawa, maj 2019r.

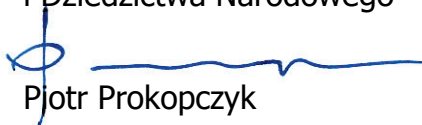
Misja *Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej*

Wizja *Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa*

Informacja o wynikach kontroli

**Wykonanie budżetu państwa w 2018 r.
w części 30 – Oświata i wychowanie**

Dyrektor Departamentu Nauki, Oświaty
i Dziedzictwa Narodowego

Piotr Prokopczyk

Zatwierdzam:

Krzysztof Kwiatkowski

Prezes
Najwyższej Izby Kontroli

Warszawa, 14.05. 2019 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
tel./fax: 22 444 50 00
www.nik.gov.pl

Spis treści

I. Wprowadzenie.....	4
II. Ocena kontrolowanej działalności	6
1. Ocena ogólna	6
2. Wnioski	7
III. Wyniki kontroli wykonania budżetu państwa i budżetu środków europejskich	8
1. Dochody budżetowe	8
2. Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich	9
3. Sprawozdawczość.....	19
IV. Informacje dodatkowe.....	21
Załączniki	22

I. Wprowadzenie

Kontrola została przeprowadzona na podstawie art. 2 ust.1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹.

Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania budżetu państwa w 2018 r. pod względem legalności, celowości rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części 30 budżetu państwa – *Oświata i wychowanie*.

Kontrolę wykonania budżetu państwa w 2018 r. w części 30 – *Oświata i wychowanie* w Ministerstwie Edukacji Narodowej (dalej: MEN lub Ministerstwo) przeprowadził Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego.

Stosownie do § 1 ust. 2-3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2017 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Edukacji Narodowej², Minister ten kieruje działem administracji rządowej oświata i wychowanie oraz jest dysponentem części 30 budżetu państwa. Z części 30 budżetu państwa, finansowano – zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa – zadania Ministra Edukacji Narodowej (dalej: Minister) z zakresu oświaty i wychowania, edukacyjnej opieki wychowawczej oraz działalność urzędu obsługującego Ministra. Zadania te w szczególności były związane z nauczaniem, wychowaniem dzieci i młodzieży, udzielaniem pomocy materialnej dzieciom i młodzieży oraz międzynarodową współpracą dzieci i młodzieży, a także z wykonywaniem funkcji koordynatora Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

Wykonując budżet części 30 w układzie zadaniowym Minister Edukacji Narodowej realizował zadania, podzadania, działania i poddziałania w ramach siedmiu funkcji państwa:

- nr 3 – Edukacja, wychowanie i opieka,
- nr 9 – Kultura i dziedzictwo narodowe,
- nr 11 – Bezpieczeństwo zewnętrzne i nienaruszalność granic,
- nr 15 – Polityka zagraniczna,
- nr 16 – Sprawy obywatelskie,
- nr 17 – Kształtowanie rozwoju regionalnego kraju,
- nr 22 – Koordynacja działalności oraz obsługa administracyjna i techniczna.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r. w części 30 budżetu państwa było ustanowionych 13 dysponentów trzeciego stopnia – Minister Edukacji Narodowej, czterech dyrektorów jednostek budżetowych podległych Ministrowi Edukacji Narodowej (Centrum Informatyczne Edukacji z siedzibą w Warszawie, Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie, Centralna Komisja Egzaminacyjna z siedzibą w Warszawie (CKE), Ośrodek Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą z siedzibą w Warszawie), w tym trzech będących równocześnie dysponentami drugiego stopnia (Dyrektor Centrum Informatycznego Edukacji z siedzibą w Warszawie, Dyrektor Ośrodka Rozwoju Edukacji w Warszawie i Dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej z siedzibą w Warszawie) oraz ośmiu dyrektorów okręgowych komisji egzaminacyjnych (w Gdańsku, Jaworznie, Krakowie, Łodzi, Łomży, Poznaniu, Warszawie i we Wrocławiu) bezpośrednio podległych dyrektorowi Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, ustanowionych zarządzeniem Nr 31 Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 czerwca 2016 r. w sprawie ustanowienia dysponentów środków budżetu państwa w części 30 – *Oświata i wychowanie*³.

Zakres kontroli obejmował:

- realizację wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich w części 30, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych,

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 489.

² Dz. U. poz. 2315.

³ Dz. Urz. MEN, poz. 30.

- prawidłowość sporządzenia rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2018 r. w zakresie operacji finansowych,
- system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości i rzetelności sporządzania sprawozdań budżetowych,
- nadzór i kontrolę sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁴, (dalej: ufp) w tym:
 - a) nadzór nad wykonaniem planów finansowych podległych jednostek,
 - b) nadzór nad wykorzystaniem i rozliczeniem dotacji wypłaconych z budżetu państwa w części 30 budżetu państwa.

Ponadto przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

W ustawie budżetowej na rok 2018⁵ dochody budżetu państwa w części 30 – *Oświata i wychowanie* zostały zaplanowane w kwocie 5 975 tys. zł, a zrealizowane w kwocie 7 026,6 tys. zł, co stanowiło 0,002% dochodów budżetu państwa ogółem. Dochody zrealizowane przez kontrolowaną jednostkę wyniosły 1 910,4 tys. zł.

Wydatki tej części budżetu państwa zaplanowano w ustawie budżetowej w kwocie 451 586 tys. zł, którą następnie – środkami z rezerw celowych budżetu państwa – zwiększono do kwoty 542 365,6 tys. zł. Zrealizowane wydatki wraz z wydatkami niewygasającymi wyniosły 500 251,9 tys. zł (92,2% planu po zmianach), co stanowiło 0,13% wydatków budżetu państwa. Ponadto w ustawie budżetowej zaplanowano kwotę 148 334 tys. zł na wydatki budżetu środków europejskich, którą następnie zwiększono środkami z rezerw celowych do wysokości 151 529,7 tys. zł. Zrealizowane wydatki budżetu środków europejskich wyniosły 141 684,5 tys. zł (93,5% planu po zmianach), co stanowiło 0,21% wydatków budżetu środków europejskich.

⁴ Dz. U. z 2017 r. poz. 2077, ze zm.

⁵ Ustawa budżetowa na rok 2018 z dnia 11 stycznia 2018 r. (Dz. U. poz. 291), dalej: ustawa budżetowa.

II. Ocena kontrolowanej działalności

1. Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2018 r. w części 30 – Oświata i wychowanie oraz wykonanie planu finansowego na 2018 r. Ministerstwa Edukacji Narodowej.

W toku kontroli stwierdzono nieprawidłowość polegającą na nieskutecznym nadzorze Ministerstwa (Lidera Partnerstwa) nad realizacją projektu pn. „Zmiany w systemie edukacji w Polsce odpowiedzią na oczekiwania społeczne i zmiany gospodarcze” przez Fundację Rzecznik Praw Rodziców w Warszawie wybraną jako partnera do jego realizacji. Nieprawidłowość ta nie miała wpływu na ocenę wykonania budżetu państwa w części 30.

W wyniku kontroli próby wydatków w kwocie 112 166,4 tys. zł, w tym 4789,4 tys. zł wydatków budżetu środków europejskich, co stanowiło 17,5% zrealizowanych w części 30 łącznych wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich (641 936,4 tys. zł⁶) stwierdzono, że były one realizowane w sposób celowy, gospodarny i oszczędny z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi, w szczególności określonych w upr oraz przepisach ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁷. W skład próby wchodziły wydatki:

- sfinansowane środkami z rezerw celowych w kwocie 48 170 tys. zł,
- na dotacje w kwocie 20 125,22 tys. zł,
- wylosowane do badania u dysponenta trzeciego stopnia w kwocie 36 342,8 tys. zł,
- majątkowe w kwocie 967,7 tys. zł,
- związane z udzieleniem postępowań o zamówienie publiczne w kwocie 1357,8 tys. zł,
- sfinansowane środkami z rezerw celowych budżetu środków europejskiej w kwocie 2276,5 tys. zł,
- poniesione na projekt realizowany w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój w kwocie 2512,9 tys. zł.

Kalkulacja oceny ogólnej wykonania budżetu państwa w części 30 została przedstawiona w załączniku 1 do niniejszej informacji.

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie prawidłowość sporządzania łącznych sprawozdań za 2018 r. przez dysponenta części 30 oraz sprawozdań jednostkowych urzędu obsługującego Ministra:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23);
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy);
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE);
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1) oraz w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2018 r., tj. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

⁶ Łącznie z wydatkiem uwzględnionym w wykazie wydatków niewygasających w roku budżetowym 2018 r. poniesionym w wysokości 16 359 tys. zł w 2019 r.

⁷ Dz. U. z 2018 r. poz. 1986, ze zm.

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 30 na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki (dysponent III stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Przyjęty system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań budżetowych, w tym z budżetu środków europejskich, sprawozdań w zakresie operacji finansowych, z uwzględnieniem sprawozdań dysponenta III stopnia. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

2. Wnioski

Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje do Ministra Edukacji Narodowej o weryfikację zestawień wydatków poniesionych przez Fundację Rzecznik Praw Rodziców jako Partnera w projekcie pn. „Zmiany w systemie edukacji w Polsce odpowiedzią na oczekiwania społeczne i zmiany gospodarcze” o numerze POWR.02.16.00-00-0002/16, dofinansowanym w ramach Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój (dalej: POWER) oraz ustalenie kwoty nieprawidłowo wydatkowanych środków i wystąpienie o ich zwrot wraz z odsetkami.

III. Wyniki kontroli wykonania budżetu państwa i budżetu środków europejskich

1. Dochody budżetowe

W ustawie budżetowej na 2018 r. dochody budżetu państwa w części 30 – *Oświata i wychowanie* zostały zaplanowane w kwocie 5975 tys. zł, z tego w dziale 750 – *Administracja publiczna* – 83 tys. zł, w dziale 801 – *Oświata i wychowanie* – 5890 tys. zł i w dziale 854 – *Edukacyjna opieka wychowawcza* – 2 tys. zł.

W części 30 budżetu państwa dochody zrealizowano w kwocie 7026,6 tys. zł, tj. 117,7% kwoty zaplanowanej w ustawie budżetowej, z tego w dziale 750 – *Administracja publiczna* w kwocie 218,3 tys. zł, w dziale 801 – *Oświata i wychowanie* w kwocie 6798,6 tys. zł oraz w dziale 854 – *Edukacyjna opieka wychowawcza* w kwocie 9,6 tys. zł. Zrealizowane dochody są wyższe o 8 tys. zł niż dochody wykonane w 2017 r. Największe dochody w kwocie 4749,3 tys. zł zrealizowano z opłat za przeprowadzanie egzaminów oraz wydawanie świadectw, dyplomów, zaświadczeń, certyfikatów i ich duplikatów.

Plan dochodów określony dla dysponenta trzeciego stopnia na 2018 r. wyniósł 1208 tys. zł. Zrealizowano go w kwocie 1777,7 tys. zł tj. o 569,7 tys. zł (47,2%) wyższej od planowanej, co było spowodowane brakiem możliwości precyzyjnego oszacowania liczby wniosków o dopuszczenie do użytku szkolnego podręczników. W przypadku Ministra jako dysponenta trzeciego stopnia do najwyższych dochodów należały wpływy:

- z wpłat wnoszonych tytułem wniosków o dopuszczenie do użytku szkolnego podręczników oraz opłat w związku z nadaniem uprawnień do certyfikowania kwalifikacji – 1521,5 tys. zł,
- z najmu i dzierżawy składników majątku Skarbu Państwa (wynajem pomieszczeń na stołówkę i kiosk w budynku Ministerstwa, dzierżawa gruntu pod stację transformatorową oraz wynajem dwóch mieszkań) – 111,9 tys. zł,
- z rozliczeń i zwrotów z lat ubiegłych (zwrot opłaty za studia przez byłego pracownika, zwrot z Komisji Europejskiej za wyjazdy pracowników Ministerstwa) – 52,7 tys. zł.

Ogółem w części 30 uzyskano 7026,6 tys. zł dochodów z tytułu naliczonych należności w kwocie 15 108,3 tys. zł. Na koniec 2018 r. należności pozostałe do zapłaty wynosiły 8106,5 tys. zł, w tym zaległości w kwocie 7489,1 tys. zł. Należności do zapłaty były wyższe o 743,6 tys. zł, a zaległości o 714,4 tys. zł niż w 2017 r.

Najwyższe należności pozostałe do zapłaty (6123,7 tys. zł, będące jednocześnie zaległością) wystąpiły w rozdziale 80146 – *Dokształcanie i doskonalenie nauczycieli*, wynikające w szczególności z tytułu rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych, w ramach projektów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki i dotyczyły należności Ośrodka Rozwoju Edukacji. Należności te są dochodzone w postępowaniach egzekucyjnych.

W dziale 750 – *Administracja publiczna*, najwyższe należności (będące równocześnie zaległością) stanowiła kwota 297,6 tys. zł z tytułu kary umownej dla spółki KAPENA S.A. w Słupsku będącej w upadłości likwidacyjnej, w związku z dostawą nowych autobusów szkolnych dla 21 gmin. Wierzytelność Ministra została zgłoszona do sądu upadłościowego, a na koniec każdego kwartału pracownicy MEN naliczają odsetki oraz wysyłają noty odsetkowe.

Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2018 r., kontrola dochodów budżetowych w części 30 została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące dochodów budżetowych w części 30 zostały zawarte w tabeli stanowiącej załącznik 2 do niniejszej informacji.

2. Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich

2.1. Wydatki budżetu państwa

Wydatki budżetu państwa w części 30 zostały zaplanowane w ustawie budżetowej w kwocie 451 586 tys. zł, a następnie po zmianach zaplanowano je na kwotę 542 365,6 tys. zł, a zrealizowano w wysokości 500 251,9 tys. zł (92,2% planu po zmianach). Wydatki te były wyższe niż wydatki w 2017 r. (442 461 tys. zł).

Dla dysponenta trzeciego stopnia plan po zmianach na 2018 r. przewidywał wydatkowanie ogółem 97 338,6 tys. zł. Wydatki zrealizowano w wysokości 90 442,9 tys. zł (92,9% planu po zmianach).

Budżet części 30 zwiększono środkami pochodzącymi z rezerw celowych budżetu państwa o kwotę 90 779,6 tys. zł, w tym o kwotę 987,7 tys. zł stanowiącą współfinansowanie realizacji programów finansowanych z udziałem środków europejskich (poz. 8 i 19 części 83 budżetu państwa). Środki te pochodziły z następujących pozycji części 83 budżetu państwa – *Rezerwy celowe*:

- poz. 8 – Współfinansowanie projektów realizowanych z udziałem środków europejskich – 963,2 tys. zł;
- poz. 13 – Pomoc dla repatriantów – 1414,8 tys. zł;
- poz. 19 – Rezerwa płacowa na zmiany organizacyjne i nowe zadania (w tym na skutki przechodzące z 2017 r.) oraz na wynagrodzenia osób zajmujących się programami finansowanymi z budżetu UE oraz środkami z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA (w tym na niektóre skutki przechodzące z 2017 r.) – 24,5 tys. zł;
- poz. 20 – Środki na szkolenia i wynagrodzenia na nowe mianowania urzędników służby cywilnej oraz skutki przechodzące z 2017 r. – 13,8 tys. zł;
- poz. 26 – Środki na wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, zapewnienie uczniom objętym obowiązkiem szkolnym dostępu do bezpłatnych podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych oraz realizację rządowego programu „Aktywna tablica” – 20 020 tys. zł;
- poz. 31 – Implementacja polskiego programu współpracy na rzecz rozwoju oraz wsparcie międzynarodowej współpracy na rzecz demokracji i społeczeństwa obywatelskiego, w tym 20 000 tys. zł na TV Bielsat – 1000 tys. zł;
- poz. 33 – Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” ustanowionego na podstawie ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”⁸ z wyłączeniem art. 10 tej ustawy – 48 100 tys. zł;
- poz. 36 – Środki na realizację zadań w ramach programu „Bezpieczna +” ustanowionego rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 23 czerwca 2015 r. w sprawie realizacji Rządowego programu wspomagania w latach 2015–2018 organów prowadzących szkoły w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w szkołach⁹ – 13 000 tys. zł;
- poz. 40 – Realizacja zadań wynikających z ustawy o zdrowiu publicznym – 5000 tys. zł;
- poz. 82 – Podwyższenie wynagrodzeń dla nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach prowadzonych przez organy administracji rządowej – 1243,3 tys. zł.

Szczegółowemu badaniu poddano wydatkowanie środków z rezerw celowych pochodzących z poz. 26 (w kwotach 30 tys. zł oraz 40 tys. zł) oraz z poz. 33 (na kwotę 48 100 tys. zł).

Środki z rezerw celowych na ewaluację rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych na lata 2017–2019 – Aktywna tablica w kwocie 40 tys. zł wykorzystano w całości a środki w kwocie 30 tys. zł na dofinansowanie realizacji tego projektu wykorzystano w 56,4%. Niepełne wykorzystanie wynikało z tego, że jeden spośród dwóch konkursów, w których uczniowie mieli za zadanie zaprezentowanie postaci

⁸ Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 473).

⁹ Dz. U. poz. 972.

i dokonań wybitnego matematyka przy użyciu sprzętu zakupionego w ramach programu zrealizowano bez udziału środków finansowych Ministra.

Środki z rezerw celowych przeznaczone na realizację programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” w kwocie 48 100 tys. zł zostały wykorzystane w 56,3%, co wynikało z niepełnego wykorzystania dotacji przez beneficjentów.

Środki z badanych rezerw celowych zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem, wskazanym we wniosku o ich uruchomienie.

Na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 3 upf, w części 30 w 2018 r. Minister dokonał blokady środków w wyniku:

1) decyzji nr 1 z dnia 13 grudnia 2018 r. na łączną kwotę 4 602,3 tys. zł, z tego

- 351,7 tys. zł w rozdziale 15002 – *Wydawanie podręczników szkolnych i akademickich*, stanowiły niewykorzystane środki dotacji przedmiotowej na podręczniki kształcenia zawodowego,
- 550 tys. zł w rozdziale 80153 – *Zapewnienie uczniom bezpłatnego dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych*, stanowiła kwota niewykorzystanej rezerwy celowej budżetu państwa przeznaczonej na zakup i wysyłkę podręczników i materiałów ćwiczeniowych dla uczniów Zespołu Szkół w Atenach, szkolnych punktów konsultacyjnych i szkół im. Komisji Edukacji Narodowej przez Ośrodek Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą (ORPEG),
- 3100,6 tys. zł w rozdziale 85195 – *Pozostała działalność*, stanowiły środki niezrealizowanych wydatków pochodzących z rezerw celowych na realizację zadań wynikających z Narodowego Programu Zdrowia,
- 600 tys. zł w rozdziale 85334 – *Pomoc dla repatriantów*, pochodziło z niewykorzystanej rezerwy celowej budżetu państwa na pomoc dla repatriantów;

2) decyzji nr 2 z dnia 28 grudnia 2018 r. na kwotę 1000 tys. zł w rozdziale 75001 z powodu niezakończenia przedsięwzięć budowlanych.

Decyzje w sprawie blokowania planowanych wydatków budżetu państwa wynikały m.in. z braku wniosków o dotację przedmiotową na wydanie podręczników szkolnych do kształcenia zawodowego, mniejszej liczby zakupionych podręczników i materiałów szkoleniowych przez ORPEG oraz niższej niż zakładano ceny zakupu, braku spełnienia wymogów formalnych przez oferentów na objęte dotacją zadania z zakresu zdrowia publicznego, mniejszej od planowanej liczby osób, która zgłosiła się do udziału w kursach dla repatriantów i członków ich rodzin organizowanych w 2018 r., niezakończenia remontu garaży i piwnic.

Na dotacje w części 30 z zaplanowano w ustawie budżetowej kwotę 41 496 tys. zł, którą następnie zwiększono m.in. środkami z rezerw celowych budżetu państwa do kwoty 133 507,2 tys. zł. Wydatki na dotacje zrealizowano w kwocie 106 190 tys. zł¹⁰ (79,5% planu po zmianach). Na dotacje udzielone przez Ministra Edukacji Narodowej jako dysponenta pierwszego stopnia wydatkowano 105 182,3 tys. zł (79,1% planu po zmianach).

U dysponenta części kontrolą objęto dobrane w sposób celowy dotacje na łączną kwotę 20 125,2 tys. zł, tj. 19,1% ogółu wypłaconych w tej części dotacji.

Udzielone dotacje budżetowe w 2018 r. związane były z realizacją 19 zadań publicznych, w tym:

- adaptacja podręczników szkolnych dla uczniów niewidomych,
- rządowy program „Bezpieczna+”,
- dotacja podmiotowa dla pokrycia bieżącej działalności Centrum Nauki Kopernik,
- program „Erasmus+”,
- zadania w ramach programu wieloletniego „Niepodległa”,

¹⁰ W tym 21 201 tys. zł stanowiła kwota na współfinansowanie projektów ze środków UE.

- międzynarodowa wymiana młodzieży,
- ogólnopolski przegląd twórczości artystycznej uczniów z niepełnosprawnościami,
- organizacja i przeprowadzenie olimpiad przedmiotowych i turniejów 2016–2019,
- organizowanie kolonii letnich i innych form letniego wypoczynku dzieci i młodzieży polonijnej,
- program integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014–2020,
- program wspierania rozwoju uczniów wybitnie uzdolnionych,
- prowadzenie działań na rzecz upowszechniania wiedzy na temat zdrowia psychicznego i jego uwarunkowań, program „Rodzina polonijna”,
- wspieranie inicjatyw edukacyjnych w szkolnym środowisku wielokulturowym,
- zadanie z zakresu zdrowia publicznego na temat zdrowia psychicznego,
- zadania (1.5 i 2.4) w ramach rządowego programu „Za życiem.”

Środki udzielonych przez Ministra dotacji w najwyższej wysokości wydatkowano na:

- rządowy program „Za życiem” (27 087,1 tys. zł),
- rządowy program „Bezpieczna+” (11 657 tys. zł),
- organizację i przeprowadzanie olimpiad przedmiotowych, konkursów i turniejów dla uczniów (8202,4 tys. zł),
- obsługę administracyjną Programu „Erasmus+” przez Fundację Rozwoju Systemu Edukacji w Warszawie (7102,4 tys. zł),
- program wieloletni „Niepodległa”¹¹ (2637,9 tys. zł),
- obsługę Polsko-Litewskiej Wymiany Młodzieży przez Fundację Rozwoju Systemu Edukacji (786,8 tys. zł).

W ramach rządowego programu „Za życiem” zlecano beneficjentom dotacji realizację zadań w zakresie:

- przygotowania i utrzymania miejsc w bursach lub internatach dla uczennic w ciąży, w formie odrębnego jednoosobowego pokoju, w którym zapewnione zostaną maksymalnie komfortowe warunki pobytu uczennicy do czasu urodzenia dziecka (zadanie 1.5 Priorytet I Programu: Wsparcie dla kobiet w ciąży i ich rodzin);
- zapewnienie realizacji zadań wiodącego ośrodka koordynacyjno-rehabilitacyjno-opiekuńczego na obszarze gminy/powiatu (określonych w art. 90v ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 o systemie oświaty¹² oraz w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 5 września 2017 r. w sprawie szczegółowych zadań wiodących ośrodków koordynacyjno-rehabilitacyjno-opiekuńczych¹³ oraz doposażenie placówki pełniącej funkcję tego ośrodka (zadanie 2.4 priorytet II Programu: Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka i jego rodziny).

W 2018 r. kwota dotacji przyznana w ramach rządowego programu „Za życiem” wyniosła 47 811,9 tys. zł. Łącznie w 2018 r. wypłacono 310 transz dotacji. W 2018 r. w ramach tego programu dotacyjnego wydatkowano kwotę 27 087,1 tys. zł (56,7% przyznanej kwoty dotacji). Niepełne wykorzystanie wynikało z trudności m.in. w pozyskiwaniu specjalistów do pracy z dziećmi (wczesne wspomaganie rozwoju), wymagających stosowania procedur związanych z udzieleniem zamówień publicznych na świadczenie usług.

Do szczegółowego badania wybrano siedem umów zawartych z kontrahentami w ramach rządowego programu „Za życiem”, łączna kwota przyznanych dotacji w 2018 r. dla badanych umów wyniosła – 10 099,2 tys. zł (21,1% ogółem przekazanych w 2018 r. transz). Beneficjentami w ramach programu były powiaty, w tym miasta na prawach powiatu.

¹¹ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków, form i trybu wspierania przedsięwzięć w zakresie edukacji patriotycznej i obywatelskiej dzieci i młodzieży, realizowanych w 2018 r. w ramach programu wieloletniego „Niepodległa” (Dz. U. poz. 910).

¹² Dz. U. z 2018 r. poz. 1457, ze zm.

¹³ Dz. U. poz. 1712.

Na podstawie sprawdzonej próby dokumentacji stwierdzono, że wykorzystanie środków z dotacji wyniosło 26%. Najwyższe wykorzystanie dotacji wyniosło 73,1% i dotyczyło Wrocławia (tj. 741,3 tys. zł z 1014 tys. zł), w przypadku Warszawy wykorzystanie wyniosło 8,6% (tj. 259,9 tys. zł z 3012,9 tys. zł), a najniższe wykorzystanie dotacji miało miejsce w przypadku Katowic i wyniosło 1,81% (tj. 28,8 tys. zł z 1591,2 tys. zł). W 2018 r. pracownicy Ministerstwa nie przeprowadzili żadnej kontroli u podmiotów, które otrzymały dotację z rządowego programu „Za życiem”.

Beneficjentom dotacji w ramach rządowego programu „Bezpieczna+” zlecono realizację zadań w zakresie:

- bezpiecznego korzystania z cyberprzestrzeni,
- kształtowania otwartości i budowania pozytywnego klimatu szkoły,
- poprawy bezpieczeństwa fizycznego w szkołach,
- tworzenia warunków do prowadzenia przez powiatowe i miejskie jednostki Państwowej Straży Pożarnej praktycznych zajęć dla dzieci z zakresu bezpieczeństwa przeciwpożarowego.

Beneficjentami dotacji w ramach programu były fundacje i stowarzyszenie. W 2018 r. kwota dotacji przyznana w ramach rządowego programu „Bezpieczna+” wyniosła 12 047 tys. zł. Łącznie w 2018 r. wypłacono 12 transz dotacji. Na realizację zadań programu wydatkowano w 2018 r. 11 657 tys. zł. (97% przyznanej kwoty dotacji).

Szczegółową kontrolą objęto cztery umowy dotacyjne, dla których łączna kwota transz przekazana w 2018 r. wyniosła – 9605,1 tys. zł (79% ogółem przekazanych w 2018 r. transz w ramach rządowego programu „Bezpieczna+”).

W 2018 r. pracownicy MEN zakończyli cztery kontrole u beneficjentów dotacji udzielonych w ramach programu „Bezpieczna+”, które rozpoczęto w 2017 r.

W ramach programu wieloletniego „Niepodległa” Minister udzielił dotacji na realizację następujących zadań:

- opracowania przez szkoły i placówki oświatowe projektu obchodów setnej rocznicy odzyskania polskiej niepodległości, uwzględniającego: zorganizowanie wystawy złożonej z pamiątek związanych z odzyskaniem i budową przez Polskę niepodległości, a zgromadzonych, pogrupowanych i opisanych przez uczniów, wychowanków oraz zaprojektowania wycieczki patriotycznej, związanej tematycznie z wydarzeniem historycznym, postaciami oraz polskimi osiągnięciami z okresu II Rzeczypospolitej
- organizacji i przeprowadzenia konkursu poetyckiego „Poezja dla Niepodległej” oraz quizu wiedzy o Niepodległej.

W 2018 r. w ramach programu „Niepodległa” przyznano dotację 215 podmiotom na kwotę 2720 tys. zł z czego wydatkowano 2637,9 tys. zł. (97% przyznanej kwoty dotacji).

Do badania wybrano sześć umów zawartych z beneficjentami w ramach programu „Niepodległa”, dla których łączna kwota transz przekazanych w 2018 r. wyniosła – 420,92 tys. zł (15,5 % ogółem przekazanych w 2018 r. transz w ramach programu „Niepodległa”).

W badanej próbie dotacji przekazanych w ramach trzech badanych programów nie stwierdzono nieprawidłowości.

Na świadczenia na rzecz osób fizycznych wydatkowano 12 998,5 tys. zł (93,5% planu po zmianach), tj. o 1067,6 tys. zł (8,9%) więcej niż w 2017 r. Największe wydatki w tej grupie ekonomicznej poniesiono na utrzymanie i zakwaterowanie oraz zasiłki adaptacyjne dla nauczycieli skierowanych do pracy za granicą (7323,1 tys. zł) oraz na nagrody Ministra dla nauczycieli i za nadanie tytułów honorowego profesora oświaty (4215 tys. zł).

W MEN na świadczenia na rzecz osób fizycznych wydatkowano 5491 tys. zł (85,9% planu po zmianach). Środki te wydatkowano m.in. na stypendia Ministra Edukacji za wybitne osiągnięcia edukacyjne w roku

szkolnych 2017/2018 (1192,3 tys. zł) oraz na refundację zakupu okularów do pracy przy monitorze dla pracowników (44,2 tys. zł).

Na wydatki bieżące jednostek budżetowych w części 30 wydatkowano 361 742,1 tys. zł¹⁴ (96,7% planu po zmianach). Wydatki dysponenta trzeciego stopnia w tej grupie ekonomicznej wyniosły 83 882,2 tys. zł (93,5% planu po zmianach), w tym w dziale 750 – 42 976 tys. zł (94,1% planu po zmianach). Zarówno w części 30 jak i w urzędzie obsługującym Ministra na wydatki te w głównej mierze składały się wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń.

Przeciętne zatrudnienie w części 30 wynosiło 1361 osób i było niższe o osiem osób w porównaniu do przeciętnego zatrudnienia w 2017 r. W 2018 r. w części 30 na wynagrodzenia osobowe przeznaczono kwotę 115 302,2 tys. zł, czyli o 0,8% wyższą niż w 2017 r. Przeciętne wynagrodzenie w części 30 wynosiło 7,1 tys. zł i było o 1,5% wyższe niż w 2017 r.

W MEN na koniec 2018 r. zatrudnionych było 303 osoby, tj. o jedną osobę więcej niż w poprzednim roku. Na wynagrodzenia w dziale 750 wydatkowano 28 206,3 tys. zł tj. o 0,5% więcej niż w 2017 r., a przeciętne wynagrodzenie wyniosło 7,8 tys. zł.

W ustawie budżetowej na wydatki majątkowe przewidziano kwotę 2105 tys. zł. W trakcie 2018 r. limit wydatków zwiększono do kwoty 21 017,3 tys. zł, w tym 118,8 tys. zł na dofinansowanie zadań realizowanych ze środków z budżetu Unii Europejskiej.

Zwiększenie planu wydatków majątkowych było związane z pozyskaniem środków z rezerw celowych budżetu państwa (17 900 tys. zł) na zakup platformy edukacyjnej umożliwiającej publikację przygotowanych w ramach środków unijnych e-materiałów i e-zasobów dla Centrum Informatycznego Edukacji. Wydatku nie poniesiono w 2018 r. i uwzględniono go w wykazie wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego. Platformę edukacyjną dla Centrum Informatycznego Edukacji zakupiono w 2019 r. (w trakcie trwania czynności kontrolnych) za kwotę 16 359 tys. zł¹⁵.

Wydatki majątkowe zostały zrealizowane w kwocie 19 321,3 tys. zł¹⁶ (91,9% planu po zmianach), w tym 51,7 tys. zł ze środków na współfinansowanie projektów z budżetu środków Unii Europejskiej.

W dziale – 750 – *Administracja publiczna* wydatki majątkowe zrealizowano w kwocie 967,7 tys. zł, (tj. 88% planu po zmianach), a w dziale 801 – *Oświata i wychowanie* w kwocie 18 353,6 tys. zł. (tj. 92,1% planu po zmianach).

W dziale 750 na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych wydatkowano kwotę 967,7 tys. zł (88% planu po zmianach). Zakupy inwestycyjne MEN zostały ujęte w rzeczowym planie wydatków na 2018 r. oraz uzasadnione z punktu widzenia realizowanych zadań. Do pięciu największych wydatków (89% wszystkich wydatków na zakupy inwestycyjne) należały zakupy:

- 1) dwóch serwerów z dostawą i podłączeniem (286,3 tys. zł);
- 2) usługi modernizacji systemu kontroli dostępu i rejestracji czasu pracy (199 tys. zł);
- 3) macierzy dyskowej z dostawą, podłączeniem i konfiguracją (155,3 tys. zł);
- 4) dostawy licencji oprogramowania systemu audytowania środowiska *Active Directory, Exchange, File Server i Print Server* (128 tys. zł);
- 5) systemu nagłośnienia wraz z dostawą (92,1 tys. zł).

W dziale 801 – *Oświata i wychowanie* na wydatki majątkowe zaplanowano po zmianach kwotę 19 917,3 tys. zł, a zrealizowano je w kwocie 18 353,6 tys. zł (92,1% planu po zmianach) łącznie z wydatkiem niewygasającym. Wydatki te poniesiono m.in. w Ośrodku Rozwoju Edukacji na modernizację abonenckiej sieci strukturalnej i obwodów wydzielonych do zasilania sprzętu komputerowego

¹⁴ W tym 11 495,5 tys. zł stanowiła kwota na współfinansowanie projektów ze środków budżetu UE.

¹⁵ Kwota pochodzi ze sprawozdania Rb-28 NW.

¹⁶ W tym 16 359 tys. zł stanowiła kwota na wydatki niewygasające z upływem roku budżetowego.

na III piętrze budynku, prace budowlane niezbędne do wykonania sieci strukturalnej na I piętrze budynku, wykonanie łazienki przystosowanej dla osób z niepełnosprawnościami oraz zakup sprzętu i oprogramowania komputerowego, serwerów, macierzy, przestrzeni dyskowej i urządzeń peryferyjnych w jednostkach podległych Ministrowi.

W 2018 r. w Ministerstwie prowadzono 29 postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, z czego 20 zakończyło się udzieleniem zamówienia na łączną kwotę 6850,5 tys. zł. Wśród udzielonych zamówień 14 przeprowadzono w trybie przetargu nieograniczonego, trzy w trybie zamówienia na usługi społeczne (art. 138o ustawy Prawo zamówień publicznych), dwa w trybie z wolnej ręki i jedno w trybie zapytania o cenę. Pięć udzielonych zamówień dotyczyło zadań finansowanych z budżetu środków europejskich.

Do badania wybrano osiem postępowań, w tym pięć w trybie przetargu nieograniczonego i po jednym w trybie z wolnej ręki, zamówienia na usługi społeczne oraz zapytania o cenę, z uwzględnieniem kryteriów wartości zamówienia oraz realizacji wydatku w 2018 r. W ramach wybranej próby zweryfikowano trzy zamówienia publiczne finansowane z budżetu środków europejskich. Łączna kwota wydatków objętych badaniem wyniosła 2277,6 tys. zł.

Kontrola dokumentacji powyższych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego nie wykazała nieprawidłowości.

Na pozostałe zakupy zrealizowane przez dysponenta trzeciego stopnia o równowartości poniżej 30 tys. euro oraz realizowane przez Centrum Obsługi Administracji Rządowej (COAR) (ogółem 43) wydatkowano kwotę 1184,2 tys. zł. Do zakupów o najwyższej wartości należały:

- 1) dostawa komputerów stacjonarnych i przenośnych – zakup realizowany przez COAR (165,3 tys. zł),
- 2) zakup i dostawy licencji oprogramowania systemu audytowania środowiska Active Directory, Exchange, File Server i Print Server (128 tys. zł),
- 3) świadczenie usług transportowo-przeprowadzkowych na potrzeby Ministerstwa (118,7 tys. zł),
- 4) zakup i dostawa urządzeń wchodzących w skład systemu do nagłośnienia (92,1 tys. zł).

Sprawozdanie z udzielonych zamówień publicznych w 2018 r. zostało przez pracowników Ministerstwa przekazane Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych w terminie wynikającym z art. 98 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych.

U Ministra jako dysponenta trzeciego stopnia zbadano na podstawie wybranych¹⁷ z systemu księgowego zapisów konta 130 *Rachunek bieżący jednostki*, z zastosowaniem metody MUS¹⁸, 60 dowodów księgowych na kwotę 36 342,8 tys. zł. Wylosowane wydatki zostały sprawdzone pod kątem poprawności formalnej oraz prawidłowości kontroli bieżącej i dekretacji oraz pod względem legalności, gospodarności i celowości. Dodatkowo tej samej procedurze poddano 32 dowody księgowe na łączną kwotę 1494,8 tys. zł wybrane w sposób celowy dla wydatków powiązanych z wybranymi do kontroli postępowaniami o udzielenie zamówienia publicznego oraz zakupami, których wartość jednostkowa nie przekraczała kwoty 30 tys. euro, o której mowa w art. 4 pkt 8 ustawy Prawo zamówień publicznych. W wymienionym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Szczegółowe dane liczbowe dotyczące wydatków ze środków budżetu państwa w części zostały zawarte w tabeli stanowiącej załącznik 3 do niniejszej informacji.

2.2. Wydatki budżetu środków europejskich

W ustawie budżetowej na 2018 r. wydatki budżetu środków europejskich w części 30 zaplanowano w kwocie 148 334 tys. zł. Plan wydatków zwiększono środkami z rezerw celowych do kwoty 151 529,7 tys. zł. Wydatki budżetu środków europejskich zrealizowano w kwocie 141 684,5 tys. zł

¹⁷ Sortowania dokonano wyodrębniając z konta 130 wydatki powyżej 0,5 tys. zł z pominięciem wydatków na wynagrodzenia. Otrzymano w ten sposób 5 658 zapisów księgowych, które obejmowały wydatki na kwotę 54 722,3 tys. zł.

¹⁸ Z ang. *Monetary Unit Sampling* – metoda losowania uwzględniająca prawdopodobieństwo wyboru proporcjonalnie do wartości transakcji.

(93,5% planu po zmianach). Całość wydatków budżetu środków europejskich zrealizowano w ramach PO WER.

Szczegółowemu badaniu poddano wydatkowanie środków z rezerw celowych pochodzących z poz. 98 i poz. 99 części 83 budżetu państwa w kwocie 2276,5 tys. zł. Badane środki z rezerw celowych zostały wykorzystane w 82,5%. Powodem niewykorzystania środków (385,6 tys. zł), przeznaczonych dla CKE na rozwój banków zadań do egzaminów zawodowych były trudności wynikające z konieczności zawierania dużej liczby porozumień z ośrodkami egzaminacyjnymi, w których przeprowadzane są ich próbne zastosowania.

W MEN zrealizowano wydatki z budżetu środków europejskich w kwocie 808,9 tys. zł, tj. 90,4% planu finansowego po zmianach, wydając je głównie w § 4307 (zakup usług pozostałych) – 683,5 tys. zł (84,5% ogółu wydatkowanych kwot).

Minister jako dysponent trzeciego stopnia z planowanych po zmianach środków na wydatki urzędu w ramach realizacji programów¹⁹ 7190,6 tys. zł (wkład budżetu środków europejskich) wydatkował 5289,3 tys. (73,6% planu po zmianach), a z zaplanowanej kwoty 1523,1 tys. zł (wkład budżetu państwa) wydatkował 1107,6 tys. zł (72,7% wielkości planowanych).

Ponadto w całej części 30 nie wydatkowano kwoty 2434 tys. zł ze środków stanowiących wkład budżetu państwa na realizację programów. Niepełne wykorzystanie zaplanowanych środków finansowych przez dysponenta trzeciego stopnia oraz w całej części 30 na realizację programów wynikało ze zmian w planach ewaluacyjnych i informacyjno-promocyjnych, niższego wydatkowania środków na część zadań, oszczędności wynikających z udzielonych zamówień publicznych, przesunięcia terminu realizacji zadań w projektach pozakonkursowych, dokonywania przez beneficjentów zmian w harmonogramach płatności, polegających na zmniejszeniu zapotrzebowania na środki w ramach wnioskowanych płatności zaliczkowych w 2018 r., składania przez beneficjentów projektów konkursowych, wniosków o płatność nierozliczających co najmniej 70% otrzymanych dotychczas transz dofinansowania, co uniemożliwiało wypłatę kolejnych transz środków.

Urząd obsługujący Ministra jako Instytucja Pośrednicząca w ramach Pomocy Technicznej PO WER w 2018 r. sfinansował między innymi:

- koszty przeprowadzenia badania ewaluacyjnego pt. „Ewaluacja pozaszkolnych form kształcenia dorosłych”;
- koszty prac Zespołu do spraw opracowania modelu kształcenia uczniów z specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
- wynagrodzenia ekspertów Komisji Oceniających Projekty;
- wynagrodzenia ekspertów oceniających produkty wytwarzane w ramach realizowanych projektów PO WER;
- zakup urządzeń wielofunkcyjnych na potrzeby Instytucji Pośredniczącej MEN;
- koszty funkcjonowania Instytucji Pośredniczącej MEN;
- koszty podnoszenia kwalifikacji pracowników Instytucji Pośredniczącej MEN (szkolenia, studia, kursy językowe);
- koszty organizacji spotkań;
- koszty delegacji pracowników;
- doradztwo w zakresie stosowania zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.

Natomiast w 2018 r. w Ministerstwie w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna sfinansowano między innymi: wynagrodzenia pracowników MEN jako Instytucji Pośredniczącej wraz z pochodnymi, dodatkowe wynagrodzenia roczne, dodatki zadaniowe oraz nagrody dla pracowników

¹⁹ Głównie PO WER, gdzie Ministerstwo pełni rolę IP i PO Pomoc Techniczna, którego urząd obsługujący Ministra jest beneficjentem.

Instytucji Pośredniczącej MEN, dodatki zadaniowe dla pracowników MEN zaangażowanych w realizację zadań Instytucji Pośredniczącej MEN.

Szczegółową kontrolą objęto realizację projektu pn. „Zmiany w systemie edukacji w Polsce odpowiedzią na oczekiwania społeczne i zmiany gospodarcze” o numerze POWR.02.16.00-00-0002/16, dofinansowanego w ramach PO WER.

Projekt został wybrany do realizacji w ramach konkursu POWR.02.16.00-IP.06-00-005/16 pn. „Wsparcie przeprowadzenia pogłębionych konsultacji publicznych projektów krajowych aktów prawnych”, ogłoszonego przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów (KPRM) działającą jako Instytucja Pośrednicząca Osi priorytetowej: II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji PO WER.

W ramach konkursu o dofinansowanie realizacji projektu mogli ubiegać się wnioskodawcy, tj. urzędy (jednostki budżetowe) obsługujące organ administracji rządowej uprawniony do prowadzenia konsultacji publicznych, w rozumieniu uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. Regulamin pracy Rady Ministrów²⁰.

Zgodnie z jednym ze szczegółowych kryteriów, projekt miał być realizowany w partnerstwie z co najmniej jednym podmiotem. W imieniu partnerstwa wniosek składał wnioskodawca, a wybór Partnera miał nastąpić zgodnie z przepisami ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020²¹.

Zgodnie z protokołem z przebiegu prac komisji (z dnia 27 kwietnia 2016 r.), kartami oceny indywidualnej oraz kartami oceny zbiorczej oferta I – partnerstwa: Federacji Inicjatyw Oświatowych, Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej i Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich uzyskała 202 pkt, oferta II – Fundacji Rzecznik Praw Rodziców uzyskała 203 pkt. Jako Partner w projekcie została wybrana Fundacja Rzecznik Praw Rodziców w Warszawie. Informacja o wyborze Partnera została umieszczona na stronie internetowej MEN w dniu 29 kwietnia 2016 r.

W terminie przewidzianym w regulaminie konkurs KPRM POWR.02.16.00-IP.06-00-005/16 Ministerstwo wraz z Fundacją Rzecznika Praw Rodziców złożyło wniosek o dofinansowanie projektu „Zmiany w systemie edukacji w Polsce odpowiedzią na oczekiwania społeczne i zmiany gospodarcze”. Projekt znalazł się na liście rankingowej projektów wybranych do dofinansowania w ramach konkursu nr POWR.02.16.00-IP.06-00-005/16.

Zgodnie z porozumieniem o dofinansowanie projektu z dnia 17 listopada 2016 r. zawartym pomiędzy KPRM a MEN oraz Umową Partnerską pomiędzy Ministerstwem a Fundacją Rzecznik Praw Rodziców zawartą w dniu 16 listopada 2016 r. (stanowiącą załącznik do Porozumienia) łączna kwota dofinansowania wynosiła 2377,11 tys. zł. Wydatki po stronie MEN wynosiły 1633,68 tys. zł, natomiast

²⁰ M.P. z 2016 r., poz. 1006, ze zm.

²¹ Dz. U z 2018 r. poz. 1431. Stosownie do art. 33 ust. 1-2 tej ustawy, w zakresie określonym przez instytucję zarządzającą krajowym programem operacyjnym albo instytucję zarządzającą regionalnym programem operacyjnym, mogą zostać utworzone partnerstwa przez podmioty wnoszące do projektu zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne lub finansowe, realizujące wspólnie projekt, na warunkach określonych w porozumieniu albo umowie o partnerstwie. Podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 1 ustawy – Prawo zamówień publicznych, inicjujący projekt partnerski, dokonuje wyboru partnerów z zachowaniem zasady przejrzystości i równego traktowania. Podmiot ten, dokonując wyboru, jest obowiązany w szczególności do:

- 1) ogłoszenia otwartego naboru partnerów na swojej stronie internetowej wraz ze wskazaniem co najmniej 21-dniowego terminu na zgłaszanie się partnerów;
- 2) uwzględnienia przy wyborze partnerów: zgodności działania potencjalnego partnera z celami partnerstwa, deklarowanego wkładu potencjalnego partnera w realizację celu partnerstwa, doświadczenia w realizacji projektów o podobnym charakterze;
- 3) podania do publicznej wiadomości na swojej stronie internetowej informacji o podmiotach wybranych do pełnienia funkcji partnera.

po stronie Fundacji Rzecznik Praw Rodziców 743,43 tys. zł. Realizację projektu przewidziano na okres od 1 października 2016 r. do 31 grudnia 2018 r.

W dniu 13 lipca 2017 r. kwota dofinansowania aneksem do Porozumienia została zwiększona do 2512,92 tys. zł. Zgodnie z aneksem z dnia 20 grudnia 2018 r. pomiędzy MEN a FRPR podział wydatków ustalono w następujący sposób: MEN – 1572,19 tys. zł, FRPR – 940,73 tys. zł.

W wybranym do szczegółowego badania projekcie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na nieskutecznym nadzorze MEN jako Lidera Partnerstwa nad realizacją projektu przez Partnera – Fundację Rzecznik Praw Rodziców. W zbadanej próbie 21 dokumentów, w tym 17 potwierdzających poniesienie wydatków przez Fundację, przedstawionych do wniosku o płatność, składanego przez MEN do KPRM jako Instytucji Pośredniczącej, stwierdzono pięć umów o dzieło na kwotę 12,8 tys. zł zawartych wbrew sposobowi reprezentacji ustanowionemu w Statucie Fundacji. Umowy te były zawierane przez jednego członka Zarządu z Prezesem Zarządu Fundacji, mimo że z § 21 Statutu Fundacji wynikało, że oświadczenia woli w imieniu Fundacji składają dwaj członkowie Zarządu działający łącznie, z zastrzeżeniem, że w sprawach dotyczących zatrudniania pracowników oraz w sprawach niezwiązanych z zaciąganiem zobowiązań majątkowych powyżej 5 tys. zł – oświadczenia woli w imieniu Fundacji może składać jednoosobowo Prezes Zarządu Fundacji. Tym samym, w ocenie NIK, wydatki poniesione na podstawie umów zawartych wbrew sposobowi reprezentacji ustanowionemu w Statucie Fundacji zostały poniesione nieprawidłowo. Badanie dokumentów złożonych przez Fundację do MEN wykazało również, że w ośmiu przypadkach wystąpiły braki lub błędy w opisie finansowo-merytorycznym dokumentów finansowych, w sześciu przypadkach wystąpiły błędy w składanych do projektu Wnioskach o płatność (pozycje dotyczące wydatków Fundacji), w trzech przypadkach dokonano płatności na inne kwoty niż te, które wynikały z rachunków do umów.

Ponadto pracownicy MEN nie przeprowadzili żadnej kontroli u Partnera projektu (Fundacji), a kontrola przeprowadzona przez kontrolerów KPRM w maju 2018 r. wykazała nieprawidłowości polegające m.in. *na przedstawianiu do rozliczenia wydatku, nie przewidzianego we wniosku o dofinansowanie, braku odpowiedniej jakości dzieła (ankiety pn. „Żywność w szkołach”), rozbieżnościach w zakresie stawek jednostkowych wykazanych w we wniosku o dofinansowanie oraz w umowach o dzieło, błędnych opisach merytorycznych dokumentów finansowych, braku precyzyjnego opisu przedmiotu umów o dzieło, niedopełnieniu obowiązku prawidłowego upublicznienia zapytania ofertowego.* W wyniku kontroli KPRM uznano część wydatków jako niekwalifikowalne. Równocześnie w informacji pokontrolnej KPRM projekt został oceniony jako realizowany, co do zasady w sposób poprawny, ale ze względu na występujące uchybienia zwrócono uwagę na konieczność jego usprawnienia.

Dyrektor Departamentu Podręczników, Programów i Innowacji pani Alina Sarnecka wyjaśniła, że pracownicy Ministerstwa jako Lidera Partnerstwa nie przeprowadzali kontroli realizacji projektu u Partnera ponieważ prowadzony był ciągły monitoring, w wyniku którego nie stwierdzono nieprawidłowości, a ponadto w 2018 r. odbyła się kontrola przeprowadzona przez Instytucję Pośredniczącą.

NIK nie podziela argumentów przedstawionych w wyjaśnieniach ponieważ, wykazane przez KPRM nieprawidłowości wskazują na nieskuteczny nadzór nad działaniami Partnera projektu. Pracownicy Ministerstwa, jako Lidera Partnerstwa mieli pełen wgląd do wykazów wydatków i wyciągów bankowych Fundacji, na podstawie których Ministerstwo, jako Lider Partnerstwa składało wnioski o płatność do Instytucji Pośredniczącej. Ponadto zgodnie z zapisami Umowy Partnerskiej, to Departament Podręczników, Programów i Innowacji MEN pełni funkcję Lidera Partnerstwa odpowiedzialnego za: koordynowanie (w tym monitorowanie i nadzorowanie oraz ewentualne dochodzenie należności) prawidłowości działania Partnera przy realizacji zadań zawartych w projekcie (§ 3 ust. 1 pkt 2 umowy), zapewnienie prawidłowości operacji finansowych w szczególności poprzez wdrożenie systemu zarządzania i kontroli finansowej projektu (§ 3 ust. 1 pkt 6 umowy).

2.3. Efekty rzeczowe prowadzonej działalności

Wykonując budżet części 30 w układzie zadaniowym Minister Edukacji Narodowej realizował zadania, podzadania, działania i poddziałania w ramach siedmiu funkcji państwa:

- nr 3 – Edukacja, wychowanie i opieka,
- nr 9 – Kultura i dziedzictwo narodowe,
- nr 11 – Bezpieczeństwo zewnętrzne i nienaruszalność granic,
- nr 15 – Polityka zagraniczna,
- nr 16 – Sprawy obywatelskie,
- nr 17 – Kształtowanie rozwoju regionalnego kraju,
- nr 22 – Koordynacja działalności oraz obsługa administracyjna i techniczna.

Najwyższą kwotę w części 30 przeznaczono na realizację zadania 3.1 – *Oświata i wychowanie*. Łącznie na to zadanie wydatkowano 611 461,7 tys. zł, (z tego z budżetu państwa – 469 777,1 tys. zł i z budżetu środków europejskich – 141 684,5 tys. zł). Zadanie to realizowano poprzez osiem podzadań, z których cztery o najwyższych kwotach wydatków to: Funkcjonowanie egzaminów zewnętrznych (210 860,6 tys. zł), Kształcenie ogólne zawodowe i ustawiczne (208 846,4 tys. zł), Zarządzanie i nadzór nad systemem oświaty (67 819,4 tys. zł) oraz Kształcenie i doskonalenie nauczycieli (31 913,7 tys. zł).

Celem podzadania – Zarządzanie i nadzór nad systemem oświaty było podniesienie jakości pracy szkół i placówek oświatowych poprzez prowadzenie polityki oświatowej opartej na wynikach badań. Jako miernik ustanowiono liczbę międzynarodowych programów badawczych i analitycznych, w których Polska uczestniczy. Wartość miernika wyniosła 9 wobec zaplanowanej 7.

Celem podzadania – Kształcenie ogólne, zawodowe i ustawiczne było podnoszenie jakości oraz efektywności kształcenia. Do oceny realizacji tego podzadania zastosowano dwa mierniki. Pierwszym z nich było wydanie świadectw potwierdzających kwalifikację w zawodzie w stosunku do liczby osób przystępujących do egzaminu zawodowego. Jego wartość wyniosła 75% wobec zaplanowanej – 72%. Drugim miernikiem przyjętym do oceny wykonania tego podzadania był odsetek absolwentów liceum ogólnokształcącego i technikum, którzy przystąpili do egzaminu maturalnego w stosunku do liczby absolwentów, którzy ukończyli w danym roku szkołę. Wartość tego miernika wyniosła 82% wobec zaplanowanej – 83%.

Celem podzadania – Funkcjonowanie egzaminów zewnętrznych, było zapewnienie sprawnego i nowoczesnego funkcjonowania systemu egzaminów zewnętrznych. Realizację tego podzadania oceniano poprzez dwa mierniki. Pierwszy z nich to odsetek osób, które zdały egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie w stosunku do liczby osób przystępujących do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie. Wartość miernika wyniosła 75% wobec zaplanowanej – 72%. Drugi miernik to odsetek wydanych świadectw dojrzałości w stosunku do liczby absolwentów przystępujących do egzaminu maturalnego. Jego wartość wyniosła 86% wobec zaplanowanej – 82%.

Podzadanie – Prowadzenie spraw dotyczących obywatelstwa polskiego i repatriacji miało na celu wspomaganie repatriantów w zakresie języka polskiego i adaptacji w społeczeństwie polskim. Realizację tego podzadania oceniano przy pomocy liczby przeprowadzonych szkoleń dla repatriantów oraz liczby osób uczestniczących w takich szkoleniach. Wartość miernika wyniosła 31 szkoleń i 218 osób wobec zaplanowanych – 70 szkoleń i 350 ich uczestników.

W planie działalności Ministra Edukacji Narodowej na 2018 r. określono dwa cele priorytetowe do realizacji w 2018 r. wynikające z budżetu państwa w układzie zadaniowym. Pierwszym celem priorytetowym było podnoszenie jakości oraz efektywności kształcenia i wychowania, a drugim zapewnienie uczniom szkół podstawowych i dotychczasowych gimnazjów dostępu do bezpłatnych podręczników lub materiałów edukacyjnych oraz materiałów ćwiczeniowych. Celom tym przyporządkowano podzadania służące ich realizacji zbieżne z podzadaniami wymienionymi w budżecie zadaniowym części 30.

3. Sprawozdawczość

W MEN stosowano instrukcje sporządzania sprawozdań określone w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej²². Sprawozdania sporządzane były z wykorzystaniem systemów informatycznych. Zdefiniowano powiązanie poszczególnych pozycji sprawozdań z księgami rachunkowymi (saldami i/lub obrotami poszczególnych kont księgowych). Określono osoby odpowiedzialne za sporządzanie sprawozdania oraz sprawdzanie ich i weryfikowanie pod kątem zgodności z ewidencją księgową oraz rzetelności i prawidłowości pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Wyznaczono również osoby, które podpisują sprawozdanie i ponoszą za nie odpowiedzialność (na każdym etapie), jak również ustalono zasady obowiązujące w przypadku absencji tych osób.

W 2018 r. obowiązywał Zakładowy Plan Kont stanowiący załącznik nr 2 do zarządzenia Nr 47 Ministra Edukacji Narodowej z 28 grudnia 2018 r. w sprawie zasad (polityki) rachunkowości w Ministerstwie Edukacji Narodowej²³. Jego zapisy zobowiązywały do sporządzania sprawozdań w wymaganej szczegółowości. Ujęte w tym zarządzeniu zasady obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych (załącznik nr 4) zawierały opis dokumentowania operacji i klasyfikacji dowodów księgowych; sporządzania dowodów księgowych; kontroli dowodów księgowych i korekty błędów; obiegu dowodów księgowych; obiegu dowodów księgowych dokumentujących przepływy środków finansowych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej; procedury dokonywania płatności; procedury księgowe i zasady ujmowania operacji w koszty danego miesiąca. Stwierdzono, że powyższe procedury i instrukcje były stosowane przy sporządzaniu sprawozdań. Mechanizmy kontroli przewidziane zasadami rachunkowości i ogólnymi standardami kontroli zarządczej, określonymi w załączniku do komunikatu Nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych²⁴ wsparte były dodatkowo *Procedurą w zakresie zasad weryfikacji i zatwierdzania jednostkowych sprawozdań budżetowych jednostek podległych Ministerstwu Edukacji Narodowej oraz weryfikacji sprawozdań zbiorczych (Procedura)*, która weszła w życie 2 maja 2017 r.

Przedkładane przez jednostki podległe sprawozdania budżetowe podlegały weryfikacji zgodnie z zasadami określonymi w powołanej wyżej Procedurze. W przypadku sprawozdań miesięcznych, przekazywanych w Informatycznym Systemie Obsługi Budżetu Państwa TREZOR, kontrola odbywała się trzyetapowo i dzieliła się odpowiednio na kontrolę formalną, kontrolę rachunkową oraz kontrolę zgodności z prowadzoną w jednostce podległej ewidencją księgową. Dokumentem potwierdzającym dokonanie kontroli przez właściwego pracownika Departamentu Ekonomicznego była lista kontrolna nr 1, stanowiąca załącznik do Procedury.

Kontrola sprawozdań kwartalnych i rocznych, przekazywanych przez jednostki podległe oraz sposób ich zatwierdzania, przebiegała analogicznie jak kontrola sprawozdań miesięcznych w wersji elektronicznej z tym, że sprawozdania oprócz systemu TREZOR weryfikowane były również w funkcjonującym w Ministerstwie systemie Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją (EZD). Dokonanie kontroli sprawozdań kwartalnych i rocznych potwierdzano poprzez wypełnianie listy kontrolnej, stanowiącej załącznik do Procedury.

Kontrolą objęto sporządzanie rocznych łącznych sprawozdań za 2018 r. przez dysponenta części 30 i rocznych sprawozdań jednostkowych Ministerstwa Edukacji Narodowej. Sprawozdania zostały sporządzone w terminach określonych w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej, rozporządzeniach Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r.

²² Dz. U. poz. 109, ze zm.

²³ Zarządzenie niepublikowane, którego przepisy stosuje się do ewidencji zdarzeń ujmowanych w księgach rachunkowych od dnia 1 stycznia 2018 r.

²⁴ Dz. Urz. MF Nr 15, poz. 84.

w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym²⁵ oraz z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych²⁶ i przekazane właściwym odbiorcom.

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 30 na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki (dysponent trzeciego stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Sprawozdania budżetowe zostały sporządzone rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, a kwoty wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

²⁵ Dz. U. z 2018 r. poz. 1793, ze zm.

²⁶ Dz. U. z 2014 r. poz. 1773.

IV. Informacje dodatkowe

Wystąpienie pokontrolne do Ministra Edukacji Narodowej zostało skierowane w dniu 17 kwietnia 2019 r. Minister nie zgłosił zastrzeżeń.

Załączniki

Załącznik 1. Kalkulacja oceny ogólnej w części 30 – Oświata i wychowanie

Oceny wykonania budżetu w części 30 dokonano stosując kryteria²⁷ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2018 roku²⁸.

Wydatki (W) ²⁹ :	641 936,4 tys. zł
Łączna kwota G:	641 936,4 tys. zł
Waga wydatków w łącznej kwocie:	(Ww = W : G) = 1

Nieprawidłowości w wydatkach (Ow): 12,8 tys. zł, co stanowiło 0,002% kwot wydatkowanych ogółem. Nieprawidłowość polegająca na nieskutecznym nadzorze Ministerstwa (Lidera Partnerstwa) nad realizacją projektu pn. „Zmiany w systemie edukacji w Polsce odpowiedzią na oczekiwania społeczne i zmiany gospodarcze” przez Fundację Rzecznik Praw Rodziców w Warszawie wybraną jako Partnera do jego realizacji.

Ocena cząstkowa wydatków:	(5) pozytywna
Łączna ocena wydatków ŁO:	(5) pozytywna
Opinia o sprawozdaniach:	pozytywna
Ocena ogólna:	pozytywna

²⁷ <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/standardy-kontroli-nik/>

²⁸ Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/analiza-budzetu-panstwa/>

²⁹ Łącznie z wydatkami budżetu środków europejskich.

Załącznik 2. Dochody budżetowe w części 30 – Oświata i wychowanie

Lp.	Wyszczególnienie	2017	2018		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa ³⁰	Wykonanie		
		tys. zł			%	
1	2	3	4	5	6	7
	Część 30 – Oświata i wychowanie ogółem, w tym:	7 018,0	5 975,0	7 026,6	100,1	117,6
1.	Dział 750 – Administracja publiczna	133,5	83,0	218,3	163,5	263,0
1.1.	Rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	133,5	83,0	218,3	163,5	263,0
2.	Dział 801 – Oświata i wychowanie	6 883,0	5 890,0	6 798,6	98,8	115,4
2.1.	Rozdział 80135 Szkolnictwo polskie za granicą	206,0	51,0	189,9	92,2	372,4
2.2.	Rozdział 80143 Jednostki pomocnicze szkolnictwa	36,3	10,0	18,1	50,0	181,4
2.3.	Rozdział 80145 Komisje egzaminacyjne	4 306,1	4 252,0	4 749,3	110,3	111,7
2.4.	Rozdział 80146 Doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli	518,3	365,0	178,3	34,4	48,8
2.5.	Rozdział 80180 Działalność badawczo-rozwojowa	1,1	2,0	0,5	47,0	-
2.6.	Rozdział 80195 Pozostała działalność	1 815,2	1 210,0	1 662,5	91,6	137,4
3.	Dział 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza	1,5	2,0	9,6	627,8	481,9
3.1.	Rozdział 85412 Kolonie i obozy oraz inne formy wypoczynku dzieci i młodzieży szkolnej, a także szkolenia młodzieży	1,5	2,0	9,6	627,6	481,8
3.2.	Rozdział 85413 Kolonie i obozy dla młodzieży polonijnej w kraju	0,0	0,0	0,0	-	-
3.2.	Rozdział 85415 Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	0,0	0,0	0,0	-	-

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych zweryfikowanych przez NIK.

³⁰ Ustawa budżetowa.

Załącznik 3. Wydatki budżetu państwa w części 30 – Oświata i wychowanie

Lp.	Wyszczególnienie	2017	2018				6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ³¹	Budżet po zmianach	Wykonanie w tym				
						wydatki niewygasające			
tys. zł						%			
1	2	3	4	5	6	6a	7	8	9
	Część 30 – Oświata i wychowanie Ogółem, w tym	442 461,1	451 586,0	542 365,6	500 251,9		113,1	110,8	92,2
1.	Dział 150 – Przetwórstwo przemysłowe	404,3	1 166,0	1 166,0	814,3		201,4	69,8	69,8
1.1.	Rozdział 15002 Wydawanie podręczników szkolnych i akademickich	404,3	1 166,0	1 166,0	814,2		201,4	69,8	69,8
2.	Dział 750 – Administracja publiczna	43 556,7	46 829,0	46 842,8	43 987,9		101,0	93,9	93,9
2.1.	Rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	43 556,7	46 829,0	46 842,8	43 987,9		101,0	93,9	93,9
2.2.	Rozdział 75065 Krajowa Szkoła Administracji Publicznej	0,0	0,0	0,0	0,0		-	-	-
3.	Dział 752 – Obrona narodowa	18,7	4,0	4,0	4,0		21,4	100,0	100,0
3.1.	Rozdział 75212 Pozostałe wydatki obronne	18,7	4,0	4,0	4,0		21,4	100,0	100,0
4.	Dział 754 – Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	4,0	6,0	6,0	4,5		112,5	75,0	75,0
4.1.	Rozdział 75414 Obrona cywilna	0,0	0,0	0,0	0,0		-	-	-
4.2.	Rozdział 75421 Zarządzanie kryzysowe	4,0	6,0	6,0	4,5		112,5	75,0	75,0
5.	Dział 801 – Oświata i wychowanie	383 581,0	391 596,0	475 947,0	440 950,4		115,0	112,6	92,6
5.1.	Rozdział 80135 Szkolnictwo polskie za granicą	43 912,7	43 775,0	46 342,2	46 193,2		105,2	105,5	99,7
5.2.	Rozdział 80143 Jednostki pomocnicze szkolnictwa	15 459,6	13 233,0	17 889,6	17 608,8		113,9	133,1	98,4
5.3.	Rozdział 80145 Komisje egzaminacyjne	204 997,1	202 280,0	204 927,8	202 893,3		99,0	100,3	99,0
5.4.	Rozdział 80146 Doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli	24 433,4	47 263,0	32 432,0	30 140,7		123,4	63,8	92,9
5.5.	Rozdział 80153 Zapewnienie uczniom prawa do bezpłatnego dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych			1 950,0	1 302,2				
5.6.	Rozdział 80179 Pomoc zagraniczna	850,1	0,0	1 000,0	755,4		88,9	-	75,5
5.7.	Rozdział 80180 Działalność badawczo-rozwojowa	2 372,8	4 233,0	6 904,5	5 783,6		243,7	136,6	83,8

³¹ Ustawa budżetowa.

5.8.	Rozdział 80195 Pozostała działalność	91 555,3	80 812,0	164 500,9	136 273,2	16 359	148,8	168,6	82,8
6.	Dział 851 – Ochrona zdrowia	3 536,5	0,0	5 000,0	1 845,0		52,2	-	36,9
6.1.	Rozdział 85195 Pozostała działalność	3 536,5	0,0	5 000,0	1 845,0		52,2	-	36,9
7.	Dział 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	670,0	0,0	1 414,8	734,8		109,7	-	51,9
7.1.	Rozdział 85334 Pomoc dla repatriantów	670,0	0,0	1 414,8	734,8		109,7	-	51,9
8.	Dział 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza	2 689,9	2 985,0	2 985,0	2 911,0		108,2	97,5	97,5
8.1.	Rozdział 85412 Kolonie i obozy oraz inne formy wypoczynku dzieci i młodzieży szkolnej, a także szkolenia młodzieży	838,1	1 085,0	1 085,0	1 022,5		122,0	94,2	94,2
8.2.	Rozdział 85413 Kolonie i obozy dla młodzieży polonijnej w kraju	693,8	700,0	700,0	696,2		100,3	99,5	99,5
8.3.	Rozdział 85415 Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	0,0	0,0	0,0	0,0		-	-	-
8.4.	Rozdział 85416 Pomoc materialna dla uczniów o charakterze motywacyjnym	1 158,0	1 200,0	1 200,0	1 192,3		103,0	99,4	99,4
9.	Dział 921 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	8 000,0	9 000,0	9 000,0	9 000,0		112,5	100,0	100,0
9.1.	Rozdział 92114 Pozostałe instytucje kultury	8 000,0	9 000,0	9 000,0	9 000,0		112,5	100,0	100,0

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa zweryfikowanych przez NIK.

Załącznik 4. Zatrudnienie i wynagrodzenia w części 30 – Oświata i wychowanie

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2017			Wykonanie 2018			
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenia wg Rb-70 ¹⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenia według Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	8:5
		osób ²⁾	tys. zł	zł	osób ²⁾	tys. zł	zł	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem							
	wg statusu zatrudnienia ³⁾ w tym:	1 369	114 299,8	6 958	1361	115 302,2	7 060	101,5
1.	dział 750	302	28 058,4	7,7	303	28 206,4	7,8	100,2
1.1.	rozdział (75001)	302	28 068,4	7,7	303	28 206,4	7,8	100,2
	01 - osoby nieobjęte mnożnikowym systemem wynagrodzeń	21	1 320,7	5 241	20	1 246,4	5,2	99
	02 - osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe	4	919 5	19,2	3	508,2	14,1	73,7
	03 - członkowie korpusu służby cywilnej	277	25 818,2	7,7	280	26 451,8	7,9	101,4
2.	dział 801	1 067	86 241,5	6,7	1 058	87 095,9	6,9	101,9
2.1.	rozdział (80135)	260	25 783,7	8,3	263	26 270,4	8,3	100,7
	01 - osoby nieobjęte mnożnikowym systemem wynagrodzeń	25	1 565,6	5,2	25	1 579,6	5,3	100,9
	15 - nauczyciele zatrudnieni w szkołach i placówkach prowadzonych przez organ administracji rządowej	235	24 218,1	8,6	238	24 690,7	8,6	100,7
2.2.	rozdział (80143)	76	5 733,1	6,3	80	5 836,3	6,1	96,7
	01 - osoby nieobjęte mnożnikowym systemem wynagrodzeń	66	5 235,1	6,6	66	5 060,1	6,4	96,7

	15 - nauczyciele zatrudnieni w szkołach i placówkach prowadzonych przez organ administracji rządowej	10	497 9	4,2	14	776,2	4,6	111,3
2.3.	rozdział (80145)	533	39 757,7	6,2	527	40 425,9	6,4	102,8
	01 - osoby nieobjęte mnożnikowym systemem wynagrodzeń	287	19 063,4	5,5	314	19 970	5,3	95,8
	15 – nauczyciele zatrudnieni w szkołach i placówkach prowadzonych przez organ administracji rządowej	246	20 694,3	7,0	213	20 455,9	8,0	114,2
2.4.	rozdział (80146)	198	14 967	6,3	188	14 563,3	6,4	102,5
	01 - osoby nieobjęte mnożnikowym systemem wynagrodzeń	172	12 930,6	6,3	165	12 921,6	6,5	104,2
	15 - nauczyciele zatrudnieni w szkołach i placówkach prowadzonych przez organ administracji rządowej	26	2 036,4	6,5	23	1 641,7	5,9	91,1

Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdania Rb-70 zweryfikowanych przez NIK.

1) W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

2) Status zatrudnienia określony w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

Załącznik 5. Wydatki budżetu środków europejskich w części 30 – Oświata i wychowanie

Lp.	Wyszczególnienie	2017	2018			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie			
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem, w tym:	76 179,1	148 334	151 529,7	141 684,5	186	95,5	93,5
1.	Dział 801	76 179,1	148 334	151 529,7	141 684,5	186	95,5	93,5
1.1.	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój	76 179,1	148 334	151 529,7	141 684,5	186	95,5	93,5

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28UE z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej i/lub rocznego sprawozdania Rb-28UE WPR z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich w zakresie wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej – po weryfikacji przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa.

Załącznik 6. Wykaz podmiotów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Minister Finansów
6. Minister Edukacji Narodowej
7. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
8. Rzecznik Praw Obywatelskich
9. Komisja Edukacji, Nauki i Młodzieży Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
10. Komisja Finansów Publicznych Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
11. Komisja do Spraw Kontroli Państwowej Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej